

June : 2026

SANSKRIT

Paper: GEC-SAN-201

Self-Management in Sanskrit Literature

Time: 2½ Hours

Total Mark: 60

(The figures in the right margin indicate full marks of the questions)

1. Answer the following questions: 1×6=6
তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ :
 - a) How many principal Upanishads are there?
মুখ্য উপনিষদ কেইখন ?
 - b) From which Sanskrit root the word Śravaṇa is derived?
শ্রবণশব্দটো কোনটো সংস্কৃত ধাতুৰপৰা উৎপন্ন হৈছে ?
 - c) Bhagavadgītā belongs to which parva of the Mahabharata?
ভগবদগীতা মহাভাৰতৰ কোনটো পৰ্বৰ অন্তৰ্গত ?
 - d) What is the another name of Srikrishna?
শ্রীকৃষ্ণৰ আন এটা নাম কি ?
 - e) What is Saptasatī ??
সপ্তশতী বুলিলে কি বুজাঁ ?
 - f) How many chapters are there in Bhagavadgītā?
ভগবদগীতাত কেইটা অধ্যায় আছে ?
2. Answer the following questions:
তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ —
 - a) Explain how Ignorance and Indriya become causal factor for confusion and conflict in Gītā. 2×2=4
ভগবদগীতাৰ মতে অজ্ঞানতা আৰু ইন্দ্ৰিয়ই কেনেদৰে সংশয় আৰু দ্বিধাবোধ জন্মায় বুজাই লিখাঁ।
 - b) Explain what is the impact of Rajoguna in our mind and body. 4
আমাৰ শৰীৰ আৰু মনত ৰজোগুণৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে লিখাঁ।

- c) Describe the content of the following verse:
তনত দিয়া শ্লোকৰ বিষয়বস্তু বুজাই লিখাঁ—

3×2=6

i) কাৰ্পণ্যদোষোপহতস্বभावः पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचेताः ।

যচ্ছ্রয়ঃ স্যানিচ্ছিতং ব্রূহি তন্মে শিष्यস্তেহ শাধি মাং ত্বাং প্রপন্নম্ ॥

ii) কৰ্মণ্যেবাধিকাৰস্তু মা ফলেষু কদাচন ।

मा कर्मफलहेतुर्भूर्मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥

3. a) Which three techniques were prescribed for self-presentation in Brhadāranyakopaniṣad? Explain them briefly. 8
বৃহদাৰণ্যক উপনিষদে কোন তিনিটা পদ্ধতি আত্ম-উপস্থাপনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বুলি কৈছে সেই তিনিটাৰ বিষয়ে চমুকৈ বুজাই লিখাঁ।

Or/ অথবা

Discuss Śravaṇa, Manana and Nididhyāsana as a means of self-presentation. 8
শ্ৰৱণ, মনন আৰু নিদিধ্যাসন আত্ম-উপস্থাপনৰ উপায় হিচাপে আলোচনা কৰাঁ।

- b) Define the concept Yoga. Explain eight limbs of Yoga according to Yoga Philosophy. 2+8=10
যোগৰ সংজ্ঞা দিয়াঁ। যোগ-দৰ্শন অনুসৰি অষ্টাংগ-যোগৰ বিষয়ে বুজাই লিখাঁ।

- c) Describe the procedure of self-management as stated in Bhagavadgītā 10
আত্ম-প্ৰবন্ধনৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে ভগৱদগীতাত পোৱা ধৰণে লিখাঁ।

- d) Explain how devotion help an individual in self-management as stated by the Bhagavadgītā. 12
ভক্তিয়ে কিদৰে এজন ব্যক্তিক আত্ম-প্ৰবন্ধনত সহায় কৰে ভগৱদগীতাত পোৱা ধৰণে বুজাই লিখাঁ।

Or/ অথবা

Describe the qualities of a good devotee as discussed in Bhagavadgītā. 12

ভগৱদগীতাত আলোচনা কৰা ধৰণে প্ৰিয় ভক্তৰ গুণসমূহ বুজাই লিখাঁ।
